

alad a
s igazi
magyar
nekek-
yuttal
smányt
hosszú
ya, to-
ja ere-
i, mig
rsaság,
szik a
zesebb

ent 16
osszabb
mesé-
öltemé-
elme-
yokat,
talom-

jázatot
három
lyázat
z októ-
etők is

t.
t.
t.

reknek
posta-
Lap*
V. Fe-
m-épü-

atala.

aeum-épület.
n.

HALDOKLÓ SIRÁLY. (Lásd a 183. lapon.)

XLV. kötet, 12. szám. Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. 1893. szeptember 17-én.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

MIKOR ÉN KIS NAGYBÁCSI VOLTAM.

— Elbeszélés. —

(Számos képpel.)

(Folytatás.)

MIMIKE, aki meglehetősen hiú kis portéka volt, hallani sem akart róla, hogy szép ruhácskáit oda adja; de ekkor az a goromba ember nagyot mordult s szegény Mimike megszeppenve engedte, hogy beemeljék a szekérbe. Nem sokára újra elő került — de milyen állapotban! Bizony-bizony alig hogy rá ismertem. Valóságos kis koldus-leányka volt, kopott, foltos ruhában, borzas hajjal, össze mázolt piszkos arczocskával. Az édes anyja sem vállalta volna el lányának a mi aranyos, kedves kis Mimikénket. Ő maga is tudta ezt és sirt, tombolt, toporzékolt; de végre is bele köllött nyugodnia. A kis Juliska még biztatta, hogy hiszen az a ruha az ő ünneplő ruhája volt, hát talán nem is olyan nagyon megvetendő. Az övé még olyan sincs.

Azután reám került a sor. Forrt benem a méreg, de csöndesen maradtam. Már ismertem gazdánk természetét, hogy hamar kész a veréssel. Nem akartam megkóstolni, mikor semmit sem érek el vele. Így tanítja meg az embert a szükség az ovatos bölcseségre.

Bevittek a szekérbe és ott lehúzták rólam csinos ruhácskámat. Bizony nem mondom, hogy egy kicsit el nem pityeredtem. Hát még mikor rám adták a másik ruhát! Ez volt csak a parádé! A vándor pár kisebbik fiainak elnyütt ruhája volt, nagyon bő és hosszú nekem; de az még csak megjárta volna. De milyen kopott,

vásott, foltos is mégis rongyos! Aztán még a hajamat borzolták össze, az orczámat pedig bemázolták, — kész volt a csavargó koldus-gyerek. Siralom lehetett végig nézni rajtam.

— Ne pityeregjen! szólt a gazda. Menjén a testvérehez. Mindjárt indulhatnak, csak utána nézünk, akad-e még egy kis utra való elemózsia. Nem akarom, hogy megéhezzenek.

No lám, ez még szép, hogy ennyire gondja van reánk. Nagyot sóhajtvam másztam ki a szekérből s mentem Mimikéhez. Ott állt a csasi mellett s érzékeny szavakkal, könnyes szemekkel bucsuzgatott el tőle, megsimogatta, s kicsibe mult, hogy meg nem csókolta. Sajnálom, de mert igaz, hát kénytelen vagyok följegyezni, hogy a csasi éppenséggel nem látszott meghatottnak s egész közönyösen állt ott, a legjobb étvágygyal harapdálva a kövér füvet, mintha csöppet sem busulna rajta, hogy válnia kell régi kis gazdáitól.

— Ne sirj no, Mimike, szóltam oda lépve. Már hiába, bele kell törődnünk mindenbe.

Mimike megfordult és pár pillanatig mereven bámult reám. Aztán — aztán olyan kaczagásban tört ki, hogy alig bírt magával.

— Ni ni... hát te vagy az? szólt végre. No belőled ugyan gyönyörű urfi lett! Jaj, de fura vagy! Hallod-e, én nem mehetek veled.

— No Mimike, csak ne kevélykedjél, felelém viszont nevetve. Vagyok olyan finom gavallér, amilyen szép kisasszony te most vagy.

— Igaz a! szólt magán végig nézve. Össze illünk.

Ujra elkomolyodtunk kissé, de a nevetés mégis elűzte némileg elkeseredésünket. Egész barátságosan néztünk a sápadt asszonyra, mikor hozzánk lépve kérdé:

— Hát csakugyan akarják, hogy Juliska magukkal menjen?

— Hogy ne? felelé Mimike. Csak jöjjön! Jobb dolga lesz ott, apácska majd gondoskodik róla.

— Akármit csinálnak velem, jobb dolga lesz, mintha a mi nyomoruságunkban osztozik. Jót tesznek velem... jóval fizetik vissza a rosszat, amit mi követünk el magukon. De én nem segíthetem... ha megpróbáltam volna, csak azt érem el, hogy kegyetlen ütleget kapnak maguk is.

Elég nagyok voltunk már, hogy megértsük a szegény asszony helyzetét. Tudtuk, hogy ő nem oka semminek, nem is haragudtunk rá, de annál inkább az ő durva, kegyetlen férjére. Ez azonban csöppet sem törődött velünk tovább, hanem egyszerre fölkiáltott:

— No, most már aztán indulunk kiki a maga útjára!

Juliska érzékenyen köszönt el a nagynénjétől, ki mindegyikünknek egy-egy jókora darab kenyeret és egy-egy darabka szalonnát adott utravalónak. Juliska vállalkozott rá, hogy egy kopott kendőbe bekötve majd viszi az elemózsiát.

— De merre induljunk? kérdeztem én.

Mert csak ekkor vettem voltaképp észre, hogy nem vagyunk út közelében, hanem valami félreeső csöndes kis erdő szélén. Az asszony utba igazított:

— Innen egyenest annak a dombnak tartsanak, azon túl van az országút. Oda érve, jobbra forduljanak, s ha mindig az úton maradnak, el nem tévedhetnek, mert

ez az út épp oda vezet a falujokba. Kissé mesze van ugyan ide, de ha jól iparkodnak, estére haza érhetnek.

Ezzel a kellemes biztatással utnak eresztettek hármunkat: gyöngé, tapasztalatlan gyermekeket, kik eddig még nagyobb sétát sem tettünk gondos kísérelő nélkül. Valóságos kis koldusgyerek-csapat voltunk, egyik siralmasabb ruhában a másiknál. Szerencse, hogy nekem és Mimikének meghagyták a jó cipőnket, mert különben aligha jutunk messzire. Szegény Juliskának nagyon gyarló saruja volt, de hát ő akár mezitláb is el tudott gyalogolni.

Hogy arra a dombra értünk, melyen túl az országutnak köllött lenni, mind a hárman szinte egyszerre, össze beszélés nélkül, megfordultunk, hogy még egy pillantást vessünk azokra, akiktől elváltunk. Azaz hogy én és Mimike az elvesztett kedves csacsinkat kerestük szemünkkel, míg Juliska másra gondolt, mert így sóhajtott fel:

— Szegény nénikém! Meglátom-e még valaha!

Azt bizony nem tudhattuk, de most egyelőre sem ő nem láthatta már a nagynénjét, sem mi a kedves csacsinkat, mert a vándor család a szekérrel már eltűnt az erdőcskében. Ők nem tértek az országútra.

Bármily kevésbé volt kellemes a találkozásunk ezzel a csavargó családdal, mégis az első pillanatban valami kis aggodalmat éreztem, hogy nem látom többé; úgy látszik, Mimike is épp ilyenformát gondolt, mert rövid elmerengés után így szólt:

— Most már megint egészen magunkra vagyunk hagyva!

Ez a sóhajtása feltüzelt bennem az önérzetet.

Én vagyok hármunk közt a legidősebb,

mint fiúnak legelszántabbnak is illik lennem és ha már benne vagyunk a bajban, az én kötelességem, hogy a két kis leányt, de kivált az én Mimikémet, valamiképen haza vezessem. Eddig, az igaz, mind annyiszor rossz vége lett, mikor én intéztem valamit; de most már annyira benne voltunk a bajban, hogy már nagyobb alig érhetett. És nem is köllött egyebet tennünk, mint hogy az országuton lehetőleg szaporán ballagjunk hazafelé. Csak arra ügyeltem, hogy mentül gyorsabban haladjunk. Biztattam tehát:

— Ne félj semmit, Mimikém! Most már szépen haza jutunk. Nézd, ott az országut, azon megyünk, el sem is tévedhetünk.

— De hátha újra találkozunk gonosz emberekkel! . .

— Most már ugyan nincs mit félnünk. Hiszen nincs többé csacsink, melyet elvehetnének. Rajtunk pedig ugyan meg nem irigyelhetnek semmit ebben a parádében, amelyben vagyunk.

Mimike megint végig nézett rajtam és megint nagyot nevetett.

— No, az igaz! Ezt legföljebb ha valami haragos komondor húzza le rólunk, mert koldusoknak fog nézni. Tudod mit? Próbáld meg, kapnál-e krajczárt, ha kérsz valakitől, akivel találkozunk? Fogadjunk, hogy kapsz.

Ez a furcsaság, hogy mi, a meglehetősen elkényeztetett, becézett uri gyermekek, akik tegnap büszkén vendégelünk meg egész sereg árvát, most krajczárt kérve fussunk az uton elénkbe akadó kocsi után: szinte mulatságosnak tünt fel. Nevettünk rajta és siettünk az országut felé. Gyönyörű enyhe reggel volt s mert eleget aludtunk, reggelit is kaptunk s így éhesek sem vol-

tunk, még jóformán vigan indultunk neki a nagy utnak. Eleinte még holmi versenyfutásra is volt kedvünk, de Juliska nem akart részt venni benne.

— Nem jó lesz az, mondá. Kimelegednénk, elfáradnánk, pedig nem lesz ám tréfa egész estig gyalogolni.

Biz' ez igaz. Csitítottam tehát Mimikét s szépen rendben ballagtunk (Lásd a képet a 181. lapon.) nem is annyira a poros országuton, hanem ahol csak lehetett, mellette a mezőkön végig, de vigyázva, hogy az utról messzire le ne térjünk. Mimike itt csakhamar úgy képzelte, mintha csupán otthoni sétán volnánk. Ahol egy vadvirágot látott, letépte; majd meg leült a fübe és bokréta kötött, úgy hogy minduntalan nógatni kellett, jöjjön már tovább.

— Oh, jó egy kicsit pihengetni, akkor nem fáradunk el annyira, felelé.

Ez nagyon igaz volt ugyan, csakhogy ilyen módon haza nem érünk estig! Majd meg, amint a nap magasabbra emelkedett és forróbban sütött ránk, ugyancsak érezni kezdtük a hőség lankasztó hatását. Mimikének elmúlt a kedve a virág-szedéstől, de amint egy-egy árnyas fa alá értünk, mind annyiszor pihenőt akart tartani. És lassanként már nem is kényeskedésből, hanem mert fáradtnak érezte magát. Emlegette is, én meg bátorítottam:

— Jaj, Mimikém, pedig még alig két-három órája gyalogolunk. Még bizonyosan sok van hátra, mert, tudod, azt mondták, hogy ha szaporán megyünk, akkor estére haza érünk. Tehát szedd össze az erődöt.

Szegény Mimike most már komolyan vette a dolgot és gyalogoltunk amennyire csak bírtunk.

Csakhogy egyre lassabban haladtunk s

tunk neki
olmi ver-
e Juliska

Kimeleged-
zám tréfa

t Mimikét
sd a képet
ros ország-
mellette a
y az utról
itt csak-
án otthoni
got látott,
és bokré-
n nógatni

ni, akkor

csak hogy
ig! Majd
emelkedett
sak érezni
át. Mimi-
edéstől, de
ünk, mind
És lassan-
ól, hanem
legette is.

alig két-
izonyosan
mondták,
or estére
az erődöt.
komolyan
amennyire

adtunk s

én mindinkább félttem, hogy Mimike nem sokára kidől. Nagyon megörültem tehát, mikor észre vettem, hogy egy üres paraszt-szekér gyorsan koczogva jön utánunk, ugyan-abban az irányban haladva, mint mi.

— Most már mindjárt jobban lesz, vigasztaltam Mimi-két. Megkérem ezt a szekeret, vegyen föl a kocsijára. Sokat nyerünk, ha csak egy darabon visz is el.

Eléje álltam tehát a kocsinak és intettem, hogy álljon meg. Hetyke képű fiatal legény hajtott a lovakat megállítván a lovakat, durva hangon kérdé:

— No, mit akartok?

— Kérem, engedje meg, hogy felüljünk

a szekérre, nagyon messzire köll mennünk . . .

— Ejnye, semmire való csavargói! Nem

takarodtak az utból? Még kocsikázni volna kedvetek, ugy-e?

— De kérem, mi nem vagyunk csavargók . . . mi ketten az unokahugommal uri gyermekek vagyunk . . .

— Bizonyosan a tolvajbanda vezérének a porontyai, ugy-e?

Szerencsétek, hogy sietős a dolgom, különben össze fogdosnálak és bevinnélek a legközelebbi börtönbe. De majd oda kerültök ti ugysis előbb-utóbb.

Félre az utból!

Megfélemedve, elkeseredve néztünk utána, amint elhajatott. Persze, persze . . . nem csoda, ha afféle csavargó tolvajgyerkőczőknek nézett. Most már nem is neveltünk koldu-

szos öltözetünkön. Kezdtük megérteni, hogy ez nem tréfa dolog. Ilyen állapotban hiába fordulunk akárkihez, hiába beszéljük, kik

... SZÉPEN RENDBEN BALLAGTUNK. (Lásd a 180. lapon.)

vagyunk, csak nevetnek vagy elkergetnek. Most már azt is értettem, mért bujtattot bennünket az a ravasz ember ilyen rongyokba. Nemcsak azért, hogy szép ruháinkat jó pénzen eladhassa, hanem azért is, hogy ne találjunk egyhamar segítséget, ne küldhessünk utána üldözőket.

Mimike csöndeskén sirdogált, én pedig mérgesen pattogtam a goromba kocsisra. Csak Juliska maradt nyugodt.

— Az ilyen szegény kopott vándorokat nem igen veszi föl valaki a kocsjára, mondá. Kár is kérni. Csak menjünk tovább, amíg birjuk.

(Folytatása következik.)

BÜVÉSZET.

(Képekkel a 188. és 189. lapokon.)

A gyújtó-szál és a pénzdarab.

VÉGY egy szűk nyaku palaczkot, melynek a szája azonban mégis annyira tág legyen, hogy egy kisebb pénzdarab bele férjen. Aztán végy egy gyújtó szálat és törjed ketté, de ne egészen, hanem úgy, hogy néhány rost még össze tartsa a két darabot. Az ekkép megtört gyújtó szálat hajlitsd **V** alakba és helyezd a palaczk szájjára, a gyújtóra pedig tégy rá egy kis pénzdarabot: krajczárt, tizfillérest vagy effélét.

Most már felszólithatsz valakit, hogy a pénzdarabot juttassa be a palaczkba, de úgy, hogy nem szabad hozzá nyulni sem a pénzdarabhoz, sem a gyújtó szához, sem a palaczkhoz; ráfujni sem szabad, sem pedig az asztalt mozgatni.

Azt hiszem: a felszólított csodálkozni fog, hogy ilyen képtelenséget miként lehet kívánni? Ha nem szabad hozzá nyulni, hogyan essék le a pénzdarab a kis gyújtószálakról, melyeken biztosan nyugszik? A pusztá nézéstől bizony le nem pottyán, A megoldás tehát lehetetlen.

Dehogy is lehetetlen! Csak ügyes kis fortély kell hozzá, semmi boszorkányság.

Hozatsz vizet és bemártod a ujjadat úgy, hogy a víz lecsöpögjön róla. Egy vagy két csöppet a gyufaszál megtörtött sarkára ejtesz. A száraz fa-rost tele szívódván vízzel, kiterjeszkedik és kiegyenesedik. A háromszög, melyet a gyújtószál képezett, lassan-lassan szélesebbé válik, míg nem a meghajlitott két ág jobbra is, balra is annyira félrecsuszik hogy a pénzdarabot többé nem tartja fenn s a pénz leesik a palaczkba. Pedig hozzá sem nyultál, rá sem fujtál, az asztalt, palaczkot sem mozgattad.

*

A bűvös golyó.

Ha ilyen bűvös golyó van a kezeden, ugyancsak ámulatba ejted vele a nézőket. Egyszerű golyó, közönséges labda nagyságu, fából, legföljebb kissé befőstve. Középen keresztül van furva s a lyukba vékony zsinór fűzve. Ezen a zsinóron a golyó ide-oda siklik egyik végtől a másikhoz aszerint, amint a zsinórt tartod. S ha a zsinórt függélyesen tartod, a golyó természetesen gyorsan lesiklik a zsinór alsó végére.

Ebben nincsen semmi különös, ugy-e, mert ez mind nagyon természetes. De éppen mert ilyen természetes, hát nem természetes az, ami ezután következik.

Miután megmutattad, hogy a golyó rendszeren siklik ide-oda a zsinóron, merőlegesen tartod a zsinórt, a golyóval a felső végén. A golyó persze gyorsan siklani kezd lefelé, de hirtelen rákiáltasz:

— Állj meg!

És a golyó a zsinór közepén vagy bármely részén, ahol épp a parancs érte, megáll, nem siklik lejjebb. Megint parancsolod:

— Tovább!

És a golyó rögtön megindul, siklik gyorsan lefelé.

Amde a boszorkányos golyó csak a gazdájának engedelmeskedik így. Hogy erről meggyőzd a nézőket, kihuzod a golyóbul a zsinórt és átadod a golyót is, a zsinórt is akármelyik nézőnek, hogy próbálja meg. Ez befűzi a zsinórt és próbálgatja, de bi-

zony hiába parancsolgat a golyónak, ez szaporán siklik lefelé, amerre a nehézsége vonja. De ha megint a gazdája veszi kezébe és füzi bele a zsinórt, megint pontosan engedelmeskedik.

Hogy lehet ez?

Hát bizony ebben sincs boszorkányság, csak egy kis fortély, melyet a rajzból könnyen megérthettek. A golyó két végében csak egy-egy nyílás van, mintha csak egy lyuk volna a golyón keresztül furva. Amde kettő van, csak hogy az egyikről csupán a gazdája tud. Az egyik csatornácska egyenes, és aki nincs a titokba beavatva, az csak egyenesen füzi be a zsinórt s ekkor a golyó ide-oda siklik, nem lehet neki parancsolni. A másik csatornácska ugyan-ott kezdődik, ahol az első, de benn a golyóban félkörben van vezetve. Ebben van a bűvös golyó titka.

A golyó gazdája, mikor a zsinórt befüzi: ügyesen és ovatosan, hogy észre ne vegyék, az oldal-csatornába irányítja a zsinórt. Most már, ha lazán tartja a zsinórt, a golyó ide-oda mozog rajta; de ha ügyesen, észrevétlen feszesre huzza két végén a zsinórt, akkor a zsinór a golyó belsejében is neki feszül a félkörű csatornácska falának s a golyó nem mozdulhat. Mihelyt a zsinórt ismét lazábban tartja, a golyó újra tovább siklik. A bűvésznek persze ügyesen kell hadonáznia a kezeivel, hogy észre ne vegyék, mikor tartja a zsinórt feszesen, mikor lazán.

Ilyen golyót legkönnyebben fából készíthetünk. A gömbölyű golyó meglévén, ketté fűrészeljük s az egyik féldarab belsejében kivéssük az egyenes és félkörű titkos csatornácskát a zsinór számára. A két félgolyót aztán valmi jó ragasztó szerrel erősen össze ragasztjuk s nem árt, ha be is festjük vagy más valami czifrasággal ékesítjük: ne lehessen látni, hogy két darabból áll. Az is ajánlatos, hogy a két nyílásnál valami titkos jel megmutassa, melyik oldalon van benn a titkos csatornácska nyílása, mert különben a próbálgatás elárulná a titkot.

HALDOKLÓ SIRÁLY.

(Képpel a ezimlapon.)

TENGEREKNEK zöld vizeit járva,
Száll a hajó, feszül vitorlája.
És fölötte, vele versenyt szállva,
Adriának vijjogó sirálya.

A szakácsnak bogrács-kaparéka,
A hajónak étel-maradéka,
S használatlan egyéb hulladéka:
A sirálynak kedves jutaléka.

Kerülgetve kacskaringós ivben,
Követi is a hajóját híven;
Tengerésznek ő a jó barátja,
Ami jót vett tőle, meghálálja.

A tengernek ő a vészharangja,
Hajó népét inti az ő hangja;
Árboczára szokott telepedni,
Hogyha érez vihart közeledni.

Mégis akad hajósokba' néha
— Ki gondolná? — oly kegyetlen, léha:
Fegyverét ki eldurantja rája...
S alá bukik szegény, hü sirálya.

A gyors ólom szárnya-tövét érte,
Zöld habokba csöppen piros vére;
Sziklás partra kinnal elvergődik...
Halálos tusája ott kezdődik.

Apa anyja, meg a kicsi Klára,
Rá akadnak a vérző madárra.
»Nehéz a seb, de ápoló kézzel
Ha gondozzuk, talán még se vész el!»

BETÜ-REJTVÉNY.

Hol, Hol, Ho, H.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő díszes könyvet:

A felfedezések és találmányok története

57 fametszettel. Irta Bardócz.

NAGY HANGVERSENY.

CZINI — ezene —
 Fura zene.
 Kari, Julcsa, Feri,
 Hérvél fújja-veri:
 Szélről balra
 Szelid Marcsa
 Nagy figyelmesen hallgatja:
 A jobb szélen
 A csöppecske Imre ül,
 S mondja ernyedetlenül:
 »Éljen, éljen!
 Ez a legszebb muzsika!
 Kár, hogy nincs itt Zsuzsika,
 S hogy távol van az Ernőcske.
 Hallaná, hogy milyen gyöngyzen
 Dübben-döbben
 Az a bádog serpenyőcske.

Hát még a kis trombita!
 Száz mértföldre hallik a'.
 Hanem legjobban igyekszik
 Bátyja Feri:
 Azt az ócska, szürke tepsit
 Olyan dühvel üti-veri,
 Hogy már csupa ragya, csorba —
 Holnap bizvást belkőhetik a sarokba,
 Hová minden ócskát nyomnak
 Limnek-lomnak.
 A nagy neszre oda reppen
 A tyukocska
 S ezt kotyogja:
 »No halljátok! Ennél szebben
 En is tudok muzsikálni
 Ha rá kezdek kotkodálni.
 S még hegyébe az én dalom
 Hasznót jelent:
 Mert ilyenkor tojogatom
 Tojásomat fenn a padon!«
 Mond a tyuk és tova rebbent.

KIS MADÁR NAGY BÚJA.

— Négy képen. —

MESSZI földről jöttek meg tavaszszal, fáradtan, de vidám kedvvel, jó reménységgel. Egyenest oda szálltak a nagy kert végében levő sűrű bokrokba. Onnan zengett tavaly is a legszebb madárdal egész nyáron át. Ott pihent meg most is a kis dalos madárpár.

— Itt rakunk fészket, itt tavaly jó dolgunk volt.

— Jó bizony! Remélem, az a kis fiu, aki tavaly sokszor nézett, most is csak olyan jó fiu és nem fog háborgatni.

Dehogy háborgatta! Pedig észre vette őket. De csak messziről leste, mint rakják ügyesen kicsi fészkeket. S később is csak messziről nézte, mikor már négy piczi tojáska volt a fészkekben s a madárcák vigan röpdöstek fészkek körül.

Kevés idő múltán a fészek körül kevesebb volt a röpködés, de a fiucska most még

szívesebben leste messziről. A madár-mama ott ült naphosszat a fészken, hogy a tojásokból kiköltse fiókáit. Párja szorgalmasan hordta neki az eleséget. Mikor pedig jólaktak, oda ült a közeli ágacsckára és rázendített a legszebb nótáira. Dalolt a saját öröme, kedves kis párja szórakoztatására és ha más is hallgatta, annak is a gyönyörűségére.

S a kis fiu örvendezve kiáltozott fel:

— Jaj, de csak szépen is szól az én kedves madárcám!

Elhívta oda mamáját is, és örömiük telt a kis madár-családban.

Egy-két hét múlva megint másféle volt az élet a boldog kis madár-fészkekben. Most már nem hangzott dal, mert hát sok volt a dolog. Négy éhes kis madárfióka sipogott a fészkekben s a két öreg madárnak ugyancsak fáradságába került, amig naponként össze hordott annyi eleséget, hogy mindnyájának jutott. Ámde nem röstelték a fáradságot s mint jó kis szülék-

nek, **boldogságuk** telt benne, hogy a kicsinyek napról-napra gyarapodnak.

— Mind a négyet szépen fölneveljük, szolt a madár-mama. Mire el köll vándorolnunk délvidékre a tél elől, nagyok és erősek lesznek, el is jöhetnek velünk. Esztendőre pedig majd ők is itt a szomszédságban raknak fészket. S majd rendezünk hangversenyt a jó embereknek, akik minket szeretnek.

De az a hangverseny soha sem fog szólni! A szép remények, kedves örömök oda lettek örökre!

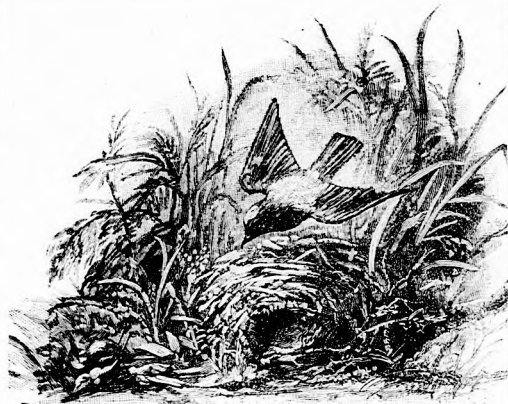
Egy izben gonosz rabló járt a tájon: a ravasz, torkos görény. A baromfi-udvarba nem birt bejutni, s amint éhesen ide-oda sompolygott, meghallotta a kis madarak csicsérgését a fészkekből.

— Ezek közel vannak a földhöz, talán elérem.

El is érte. Letépte a fészket s a még tehetetlen apróka csipaszok lefordultak. Már késő volt, mikor a ház-őrző Morcsos észrevette s oda rohant. A gonosz rabló két

kis fiókával a fogai közt elfutott, kettő pedig agyontaposva hevert a földön.

Midőn a szegény madármama haza érkezett, fájdalmas panasz-hangokkal röpkö-

dött szétdult fészke körül. Bánkodott a jó kis fiu is és elmondta atyjának, aki csakhamar kitalálta, mi történt. Csapó vasat állított oda és estére a gonosz görényt elfogta, agyonlőtte.

A fiait vesztett madár-mama egy ideig még ott röpködött a szétdult fészkek táján.

— Meglakolt a gonosz, de mit ér az nekem! Az én örömet, boldogságomat vissza nem hozhatja semmi! Most már csak búbánat az életem!

Elröpült végre, nem is tért többé vissza. S ahol jár, mindig csak a nagy búját sirja.

A STRUCZ-TOLLA K.

— Kaland az állatkerben. —

Elbeszéli Zsiga hácsi.

NAGY vakációban történt.

Egy szép reggelen unatkozva álldogáltam házunk kapuja előtt. Az utcánk nem sok látnivalót nyújtott. Vasárnap lévén, szokatlan csendes is volt; a terhes kocsik nem zörögtek otromba kövezetén; a gyárakból nem hallatszott a kalapálás, gépek zakatolása, éles füttyentése; köznapokon, mint afféle gyerek, ezen is elmulattam, ha éppen egyéb nem akadt. Most azonban csak egy-egy tejárus asszony mutatkozott zöld kocsijával, vagy egy-egy ünnepiesen öltözött meszterember ballagott a tisztára söpört uton.

Kölletlenül indultam el sétálni, szórakoztattam nézegetve a gyalogut szabályosan öszerakott nagy koczka-köveit. Csak néha-néha pillantottam föl, nem látnék-e valakit tanuló társaim közül; nagyon megörültem volna akármelyiknek is.

Kissé unalmasnak találtam már a hosszú vakációt, különösen pedig a vásárnapokat. Talán részben ez is volt az oka, hogy ebbe a siralmas kimeneteli kalandba keveredtem, melyet most el akarok beszélni; mert egyébként mindennemű pajkosságtól lehetőleg tartozkodó, csendes természetű fiu voltam.

Amint lassan lépegetve az utca-sarkon befordulok, Hamis Gyurkát pillantottam meg. Már messziről vigyorogva jött velem szembe. Ugy tetszett nekem, mintha előre azt vizsgálgatná rajtam, hol csipjen vagy harapjon belém, vagy melyik ruha-darabomon kövessen el valami maradandó emlékü csintalanságot ha össze találkozunk.

Igazában nem is Hamisnak hitták őt, de még csak a keresztneve sem volt Gyurka, hanem a fiuk adták rá ezt a nevet számos vásott csínyeiért, melyek közül leg-alább egyet mellesleg fölemlitek, lévén ez az egy, mai napig is élénk emlékezetemben.

Szép csöndeskén ültünk a tan-teremben. A tanár tőlünk elfordulva valamit jegyezgetett a könyvébe. Abban a perczben az iskola udvarába homokot hordó csacsi éktelen ordításba kezd. Ezt hallva Gyurka, hirtelen nyakon kapja egyik szomszédját s igyekszik neki a száját befogni, ami sikerül is, mikorra éppen a számár-ordítás is megszűnik.

Ha olykor-olykor elvetődött a muzeumkertbe piros kis honvéd-sipkájával a fején, játék-puskával a kezében, hát a kerti örök valóságos hajtó vadászatot indítottak ellene, de soha sem tudták kézre keríteni, hanem Gyurka tréfálta meg őket igen gyakran.

Zsebjeiben állandóan nagy készlete volt a posztóból kivágott számár-fejeknek, melyeket bekrétázva az előtte andalgó és semmi rosszat sem gyanító tisztos sétálók kabátjára nyomkodott rá.

Sokat is intettek a szüleim, kerüljem a vele való barátkozást, mert előbb-utóbb rossz vége lesz; én azonban ritkán tudtam elkerülni, hogy szóba ne álljak vele; sőt ezen a vasárnapon, melyről szólni akarok, még örültem is, hogy találkoztunk. Különben ezen a napon, Gyurka is mintha csak kicserélték volna, tisztességesen közeledett hozzám.

— Szervusz pajtás! szólított meg, illedelmesen kezét nyujtva. Hová indultál? Elköllene délután mennünk valahová. Legjobb lenne talán az állatkertbe; ott vannak a

nem rég érkezett áfrikai oroszlánok, meg egy nagy krokodilus. Pompásan eltöltenők a délutánt. Ha az állatokat meguntuk nézni, kimegyünk a városligetbe csónakázni. Mert most nekem is van pénzem.

S megsörgette a zsebében, hogy csakugyan van ám.

Mindjárt gondoltam, ha nem mondta volna is. Mert ha Gyurkának csak néhány tizeskéje volt is, alig lehetett rá ismerni. Olyankor a ruházata is a szokottnál rendezőbb volt, ő maga is tisztességesebben viselkedett. Meg is ígértem neki, hogy elmegyek vele, mert eleven oroszlánt akkoráig még nem láttam. Voltugyan eszemben a szüleim intése is, de föltettem magamban, hogy majd kétszeresen fogok vigyázni, hogy Gyurka bele ne vigyen valami bolondságba.

Otthon alig vártam, hogy megebédeljünk. Felöltöttem új kabátomat, elkérezkedtem szüleimtől, megjelentvén, hogy hova megyek. Azt, hogy kivel, persze elhallgattam, de véletlenül nem is kérdezték.

Mihelyt megkaptam az engedelmet, siet-

tem kifelé. Gyurka már várt a kapu alatt, (bejönni nem mert) s azonnal megindultunk.

Jöllehet nagy hőség volt, elég gyorsan haladtunk; de ugyancsak kimelegedve értünk a városliget árnyékos fái alá. Itt a tó partján haladtunk tovább s mihamar az állatkerthez jutottunk. A jegyeket meg-

váltva be is léptünk. Most azonban nem sokat időztünk a majmoknál, medvéknél; az oroszlánokat akartuk látni.

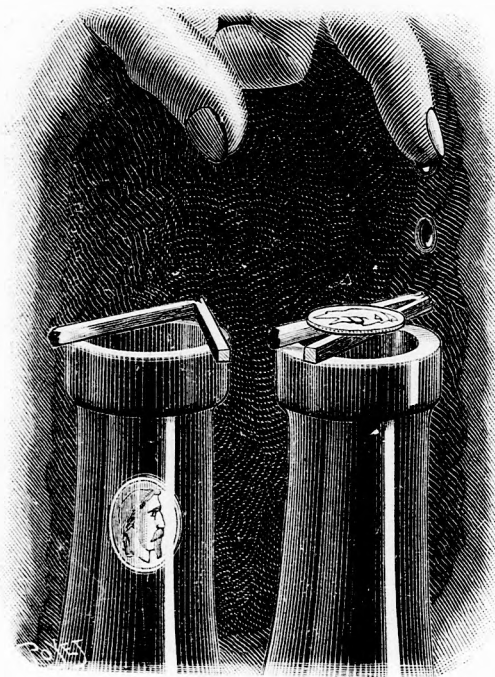
Az oroszlán-ház akkor még egészen új épület volt, alig pár héttel azelőtt készült el. Két első ketreczében két hatalmas oroszlán nyugtalanul járt fel s alá, a harmadikban leopárd fekiüdt, a többi ketrecz pedig még akkor üresen állott.

Sokáig elnéztem volna az oroszlánokat, de Gyurka

csakhamar meguntta ezt a csöndes mulatságot s a nyugvó leopárdot kezdte kavicssal dobálni. És addig-addig bomlaszkodott a ketrecz körül, hogy a külső korlát letört alatta.

— De már most csakugyan siessünk ám innen! szoltam hozzá, úgy ahogy föltámogatva a korlátot.

BÜVÉS Z E T.

A GYUJTÓ-SZÁL ÉS A PÉNZDARAB. (Lásd a 182. lapon.)

Szerencsére korán délután volt és kívülrünk nem volt ott senki; de iparkodtunk is odább. Öt perc múlva már a szárnyasokat nézegettük. A pulykák, pávák s gyöngytyúkok ott ültek a kerítésen. Gyurka ügyesen oda lopózott s kiszakított egy pártollat a gyöngytyúkból, mely rikoltozva röpült odább.

— Csak a papagályra akadnék rá, szólt, nekem adva a tollakat; lármázhatna eleget, nem törödném vele, kitépném a farkát.

Én csak nézegettem a kezembe nyomott tollakat, azon gondolkozva, mit tegyek velük? Utoljára is eldugtam a zsembembe. Ez nagy hiba volt; de akkor azt hittem, hogy óvatosan járok el, ha fedezgetem a Gyurka csintalankodásának nyomait.

Sietve hagytuk el a lármázó tyúkokat és megállapodás nélkül haladtunk el a szarvasok, őzek, rókák, s a házi-állatok mellett. Majd a struczokhoz értünk.

Itt egy vízfordó suhancz pihent, akivel Gyurka azonnal szóba állt.

— Nemde nagyon drága az ilyen strucz tolla? kérdezte tőle.

A suhancz kapott az alkalmon, hogy valakinek nagyokat mondhasson.

— De még mily drága felelé. Egyetlen szál tolla is már húsz forint.

— De mikép szedik el a tollát a szegény madárnak? kérdezgeté tovább ártatlan képpel Gyurka.

— Nagyon könnyen, felelé a suhancz, különösen most, így vedlés idején; csak egy kis rántás és künn van. No de most nem beszélgethetek, tovább köll sietnem, vizet viszek a beteg özikének.

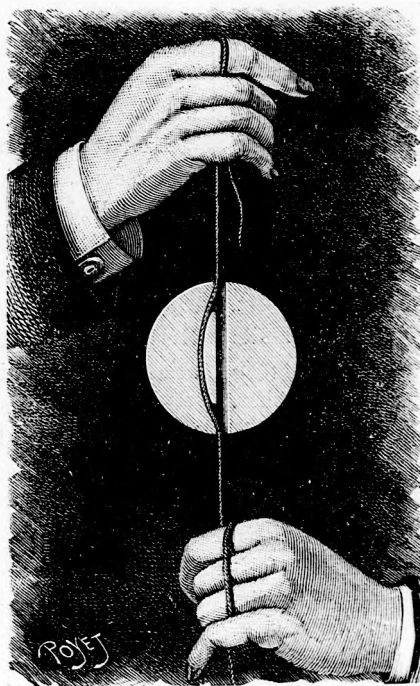
Eltűnt a közeli bokor mögött s Gyurka csak éppen erre várt; azonnal oda ugrott a ketreczhez és mielőtt megakadályozhattam volna, vékony karját benyujtá s az egyik struczból is, meg a másikkól is kitépett egy tollat.

Elszörnyűködtem a hallatlan csinyen s remegve gondoltam a következményekre, ha rajta kap-

nák. Bizonyos, hogy engem is bele keverne a bajba. Most már nagyon bántam, hogy eljöttem vele; éreztem, mennyire hibás vagyok.

Gyurka nem is sokáig örvendezhetett zsákmányának... léptek hallatszottak. Mit csináljon? Hova rejtse hamarjában a tol-

BÜVESZET.

A BÜVÖS GOLYÓ. (Lásd a 182. lapon.)

lakat? A zekéje nagyon rövid volt arra, hogy alája dughatta volna. Egyet gondolt és hirtelen oda csapta az én kabátom alá.

Önkénytelenül elrejteni igyekeztem a veszedelmes jószágot, de már késő volt, az elősiető suhancz meglátta. Bizonyosan csak azért távozott az elébb, hogy Gyurkának időt engedjen a lopásra és jó jutalom reményében beáruhassa.

Nem volt más menekülés, mint a futás. Ki jobbra, ki balra.

En a kijárat elé futottam és a ficzkó kevés gondolkodás után engem vett üldözőbe, ugy okoskodván, hogy Gyurkát, aki a kertbe befelé menekült, majd utóbb is kézre keritheti.

A tollat eldobtam, de üldözőm ezzel nem érte be. Gyorsan fölkapkodta, üldözött tovább s mezitláb lévén, utól is ért. Durván karon ragadott és lihegve így szólt:

— No csak hogy megcsiphettem, gyönyörű ifur! Jöjjön be az igazgatósághoz, majd lesz »ne mulass«! Majd megtanítják, hogy lopjon máskor tollat!

— Nem igaz, hogy loptam! szóltam remegve s igyekeztem kiszabadulni.

De a ficzkó erősen tartott, aztán egykét nézőnk is akadtt már, amit nem szerettem; hagytam hát inkább, hogy elvezessen.

A hivatali szobában egyik hivatalnoknak nagyitva adta elő a dolgot, fölmutatván a strucztollat is. Ennek láttára nagy lett a fölháborodás. Én mentegetőzni próbáltam, ijedtemben össze-vissza beszéltem; de nem is igen hallgattal.

— Huzzátok le a kabátját! parancsolá a hivatalnok.

Egy szolga meg a vigyorgó suhancz egyszerre estek nekem s én elképedve

engedtem magam megfosztani új ruhámtól. Sokszor hallottam azelőtt, hogy vannak vásott ficzkók, akik a gyümölcs-lopáson rajta vesztvén, kénytelenek kalapjokat vagy kabátjokat a csősznél hagyni, hogy szabadulhassanak. Borzasztónak képzeltem az ilyen állapotot; és ime, most rajtam esik meg!

Sírásra fogtam a dolgot, váltig mondogatva, hogy nem én téptem ki a strucztollat. És ott maradtam a helyemen, bár kétszer is figyelmeztettek már, hogy elmehetek.

Ezalatt a szolga kikutatta elvett kabátom zsebeit, kirakva az asztalra a zsebbevalót, tollkést s egyéb apróságot. Egyszerre előhuzza ám a gyöngytyúk-tollakat.

Ezekről egészen megfeledkeztem. Oh, azok a haszontalan gyöngytyúk-tollak! Eszorult a torkom a láttukra. A hivatalnok meglepetve kiáltott föl:

— No lám! Talán még ezt is tagadná, hogy ő tépte ki. Dobjátok csak ki ezt a jó madarat!

Már azt nem vártam meg, hanem mentem a magam jószántából.

Nagyon el voltam keseredve, de azért nem birtam megállani, hogy el ne nevessem magam, midőn a kijárásnál Hamis Gyurkát megpillantottam. Éppen akkor csipték nyakom. Vörös sapkája vászon bélésével kifelé fordítva volt a fején, a zekéjét is kifordította, hogy a tarka-koczkás bélése látszott. Mindezt pedig azért cselekedte, hogy rá ne ismerjenek a kijáratnál; mert el volt rá készülve, hogy becses személyét várni fogják. De minden mesterkedése hasztalan volt, mert a vízholdó suhancz rá ismert és nagy diadallal vezette az igazgatósághoz.

Az emberek csoportosulni kezdtek, hogy megbámulják. Sokan kérdezősködtek is, hogy mi történt. Én iparkodtam mielőbb kijutni, nehogy valami ismerősöm meglásson. Csak később tudtam meg, hogy Gyurkáról is lehúzták a kabátját és ráadásul őt még jól hátba is verték.

Mellék-utczákon igyekeztem haza jutni, mert féltem, hogy minden ember ujjal fog rám mutatni. Legtöbb aggodalmamat azonban mégis csak az okozta, hogyan fogok észrevétlenül bejutni a lakásunkba? De ez sokkal könnyebben esett meg, mint gondoltam. Udvarunkon valami ezermester produkálta magát, kit egész sereg gyermekek vett körül. Közéjük elegyedtem s innen aztán gyorsan a házba osontam és felöltöttem viseltes kabátomat. Különbönd vendégeink is voltak, nem igen ügyeltek rám. Eddig hát jól ment a dolog.

De kirándulásomat mégis volt alkalmam százszorosan megbánni. Valahányszor város embere jött udvarunkba, mind annyiszor ijedve rejtőztem el; mert hátha engem keres és megkötözve fog végig kísérni az utczákon! Hogy szaladnak majd utánunk az utczai gyerekek! A lakók kiállnak a kapuba, kezöket összecsapva. Rettenetes!

E kinzó nyugtalanság nagyon meglátszhatott rajtam, mert anyám és testvéreim gyakran kérdezték, hogy mi a bajom? Persze, megvallani nem mertem. Pedig egy kis őszinteséggel mennyi gyötrelmes órától szabadulhattam volna!

Egy pár kirándulásról is elmaradtam, mert addig kerestem mind annyiszor az új kabátomat, hogy utoljára is megsokalták a hosszas várakozást és otthon hagytak; de nem sejtették, hogy csak színlelem a keresést.

Végre is az apám a Gyurka atyjától megtudta a furcsa históriát, kiváltotta és haza hozatta a ruhámat; de a büntetésről sem feledkezett meg.

Nem is barátkoztam többé Hamis Gyurkával és titeket is óva intelek, hogy szóba se álljatok vele, ha látjátok. Mert nemcsak voltak, hanem most is vannak ám ilyen Hamis Gyurkák! P. o. Roszcsont Ferke.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLV. köt. 9-dik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

B	U	D	A	P	E	S	T
U	T	V	E	SZ	T	Ö	
D	Á	N	I	E	L		
A	N	GY	A	L			
P	Á	P	A				
E	D	E					
S	Ó						
T							

Helyesen fejtették meg: Magassy Sarolta, Moesz Izabella és Ilonka, Patterson Margit és Orsolya, Gyémánt Ilona, Unger Béla és Ferike, ifj. Lázár Aurél, Finitzer Gizella, Szathmáry Emma és Vilma, Gomperz Margit és Antonia, Vadas Zoltán, Berger Lujza, Springer Stefania, Maller Margit, Paulina, Adélka és Imre, Taubner Margit, Gyurkovich Dodi, Müller Ilona, Jaczkó Olga, Jánosi Ida és Anna, Juhász Antal, Matuska Péter és György, Kiss Sára és Lajos, Masznyik Aranka, Lenck Rikárd, ifj. Kasper Gusztáv, Babó Ida, Haberfeld Margit, Márton István, Lázár Pirooska, Fülöp Etelka és ...-bért.

A jutalom kisorsolása szályszerűleg megtörténvén, nyertesek lettek *Jánosi Ida és Anna, Veszprémben*, kiknek a jutalomkönyvet (*»Ifjusági Emléklapok«*, Füssy Tamástól) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »KIS LAP« XLV. köt. 9-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Magassy Jenő és Zoltán, Boross József, Réta Vilma és Miczi.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Lehotay Dénes. Hát olyan harapós ember vagyok én, hogy nem mertél hozzám közeledni? Pedig bizony jólesett volna, ott a messze idegenben, találkoznom egy kis földimmel, aki ezen fölül még az én hú olvasóm is. — **Lázár Piroska.** Az efféle számrejtvényeket nem szabad ilyen szorosán irni, úgy hogy a kockákat elválasztó vonalak szintén számoknak tetszenek. Ird le gondosabban: s ha beválik, szívesen közlöm. — **Müller Ilona.** *Gottermayer* könyvkötő (IV. Károlyi-utca) igen szép bekötési táblákat készített. Hozzá fordulj egyenest. — **„Kisasszony.”** Ha a szerkesztőtől megvonja is a nevét, azok a gyermekek mégis csak méltán kérhetik kiletét annak, aki őket tudakolja. — **Ida néni.** Viszonozzuk a kedves jókívánságot. Nem sokára kir megy. A kilencz heti csavargás alatt bizony felgyülemlt a mulasztott munka. — **Babó Ida.** A Keleti tenger partjain nem akad egész levélpapíros? A többi rendjén van. — **„Bandi koma.”** Az, fiacskám, nem vers, hanem csak amolyan vakkanás. Apróra vagdalt sorok még nem jelentenek költeményt, s »*tenéd*« nem rím. A rejtvényeid sem érnek többet. Csak olvass te. Az írásra még ráérsz. — **Déri Zsófi.** A külgazítást már megejtettem. A munkácskád beválik-é. ezt csak a pályázat eredményének kihirdetésekor fogod megtudni. — *Több levélről a jövő számban.*

Előfizetési felhívás

a

KIS LAP

1893. évi október-decemberi negyedére.

FOLYÓ évnegyed végéhez közeledvén, megnyitjuk az előfizetést a »Kis Lap« ez idei folyamának negyedik negyedére, a most folyó kötet második felére.

Gazdag tartalmával, művészi rajzaival s viszont mégis *rendkívül olcsó* árával a »Kis Lap« már közel negyed-

század óta folyvást az élén halad a magyar gyermek-irodalomnak s igazi kedves házi barátja minden magyar családnak, mely a serdülő gyermekeknek vidám, *szórakoztató* s egyuttal *lélek-nemesítő, elme-képző olvasmányt* kíván nyújtani. *Forgó bácsi*, oly hosszú idő tapasztalataival gazdagodva, továbbra is teljes oda-adással fogja erejét a »Kis Lap«-nak szentelni, míg a kiadó Athenaeum-részvénytársaság, áldozatot nem kimélve törekszik a lap mentül gazdagabb és diszesebb kiállítására.

A »Kis Lap«, mely hetenként 16 oldalon jelenik meg, közöl *hosszabb elbeszélést* s *kissebb beszélyeket, meséket, ismeretterjesztő czikkeket, költeményeket*, mind rajzokkal, továbbá *elmeélesztő rejtvényeket* és feladványokat, melyeknek megfejtői közt jutalomkönyveket sorsol ki.

Évenként egy *nagyobb pályázatot* is rendez kis olvasói számára, *három nagy jutalommal*. E nagy pályázat épp most van folyamatban és az októberi évnegyedre belépő *új előfizetők is részt fognak még benne vehetni*.

A »Kis Lap« előfizetési ára:

Negyedévre . . . . 1 frt.

Félévre . . . . . 2 frt.

Egész évre . . . . . 4 frt.

Az előfizetési pénzek, melyeknek elküldésére legcélszerűbb a postautalványok használata, a »Kis Lap« kiadóhivatalához, (Budapest, IV. Ferencziek-tere 3. sz. Athenaeum-épület) intézendők.

A »KIS LAP« kiadó-hivatala.